

досвіду. Використання іноземної мови зводиться не лише до встановлення контактів та спілкування, знання мови також передбачає певну соціокультурну компетенцію, оволодіння певними культурними цінностями, критеріями. Через Інтернет студент залучений до пошуку широкого спектру інформації та вирішення питань, що, в першу чергу, є цікавим для самого студента; а успішне вирішення завжди приносить задоволення та підвищує впевненість та самооцінку студента.

Комунікативний підхід насамперед є стратегією, яка моделює спілкування, вона спрямована на створення психологічної та мовної готовності до спілкування, на свідоме осмислення матеріалу а також розуміння вимог до ефективності висловлювань. Для користувачів реалізація комунікативного підходу в Інтернеті не є складною; комунікативне завдання пропонує студентам проблему або питання для обговорення, такий вид роботи передбачає не лише пошук релевантної інформації, а й її аналіз та оцінку. Такі види роботи насамперед спрямовані на реалізацію та розкриття індивідуальності кожного студента, а саме індивідуального підходу до навчання: кожен студент воліє сам обирати ті мовні структури та лексичні одиниці для інтерпретації власних думок та поглядів. У них є можливість власноруч висловити свій досвід через іноземну мову – мовні форми вираження думок, поглядів не нав'язуються студентів. Саме особистість стоїть у центрі теорії навчання для майбутнього, і, таким чином, реалізується особистісний підхід до навчального процесу, що є основним критерієм сучасної дидактики.

Комунікативне вивчення мови через залучення ресурсів Інтернет-порталів підкреслює важливість розвитку вмінь і бажання студентів використовувати влучно здобутий матеріал та інформацію для ефективного спілкування. Такий вид діяльності сприяє формуванню практичних навичок і вмінь як впоратися з ситуаціями, коли наявний лексичний матеріал недостатньо адекватний для вирішення комунікативного завдання. Це певним чином формує відповідальність за свої навички, дає змогу реально оцінити свої успіхи, а також вдало виявляти та вирішувати навчальні проблеми. Розвиток самостійності студента через глобальну мережу є поступовим процесом, який треба заохочувати, але не доводити до єдиної кінцевої мети навчання, в даному випадку глобальна мережа є одним із засобів отримання інформації, а не метою навчання.

Одним з сучасних критеріїв навчального процесу є створення взаємодії під час навчального процесу, тобто інтерактивності. Інтерактивність передусім передбачає координацію зусиль усіх учасників процесу спілкування та обміну інформації, взаємодоповнення та наявності співпраці, де основний акцент робиться на розвиток умінь спілкування та групової роботи. Така взаємодія сприяє формуванню не лише мовленнєвої та комунікативної компетенції, а й розвиває розумові здібності: аналіз, синтез, ідентифікація, порівняння, зіставлення, вербальне та змістовне прогнозування –

ці вміння виходять за межі мовної компетенції. Така робота розвиває соціальні та психологічні якості студентів: підвищує впевненість, самооцінку, здатність працювати в колективі; створює сприятливу атмосферу для навчання, виступає як засіб інтерактивного навчання. Інтерактивність не лише створює реальні ситуації з життя, але й змушує студентів адекватно реагувати на них через мову. Успішна взаємодія завжди формує мовленнєву компетенцію. Головне полягає в умінні спонтанно, гармонійно реагувати на висловлювання інших учасників спілкування, виражаючи свої емоції та почуття, тобто інтерактивність можна в певній мірі розглядати як спосіб самовдосконалення: здатність спостерігати та копіювати використання мови, навичок, взірців поведінки партнерів зі спілкування, отримувати нові значення проблем під час колективного обговорення.

Отже, можна зробити висновок, що на сьогодні Інтернет-ресурси разом з іншими інформаційними технологіями є широким спектром навчального матеріалу для підвищення мотивації та зацікавленості до вивчення іноземних мов на етапі формування мовленнєвої та професійної компетенції студентів економічних спеціальностей. При вдалому поєднанні традиційних і новітніх підходів до вивчення іноземної мови можна зробити навчальний процес цікавим і максимально ефективним.

ЛІТЕРАТУРА

1. Кларін М. В. Інновації світової педагогіки / М. В.Кларін. – Рига: Педагогічний центр "Експеримент", 1998. – 180 с.
2. Коваленко О. Концептуальні зміни у викладанні іноземних мов у контексті трансформації іншомовної освіти / О. Коваленко // Іноземні мови в навчальних закладах. – 2003. – №4. – С. 28 – 32.
3. Коломієць В. Служби Інтернету в неперервній освіті вчителів англійської мови // Рідна школа. – 2005. – № 2. – С. 42 – 44.
4. Кужель О. М. Використання персонального комп'ютера у вивченні іноземних мов / О. М. Кужель, Т. І. Коваль // Нові інформаційні технології навчання в навчальних закладах України: Науково-методичний збірник. – 2000.— Вип. 8. – С. 23.

УДК: 374.1:811.111

Полянничко З. О.

вчитель англійської мови середньої загальноосвітньої школи № 90 м. Києва

ВИКОРИСТАННЯ ПРОЕКТНОЇ МЕТОДИКИ В ПОЗАКЛАСНІЙ САМОСТІЙНІЙ РОБОТІ УЧНІВ СТАРШИХ КЛАСІВ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Стаття присвячена використанню проектної методики в позакласній самостійній роботі учнів старших класів під час вивчення англійської мови. Розглядаються етапи виконання учнями 10 класу текстового проекту „Секрети геніальності Шекспіра – великого творця, поета і драматурга”.

Ключові слова: проектна методика; позакласна самостійна робота учнів.

Полянничко З. А. Использование проектной методики во внеклассной самостоятельной работе учеников старших классов при изучении английского языка. *Статья посвящена использованию проектной методики во внеклассной самостоятельной работе учеников старших классов при изучении английского языка. Рассматриваются этапы выполнения учащимися 10 класса текстового проекта „Секреты гениальности Шекспира – выдающегося творца, поэта и драматурга”.*

Ключевые слова: *проектная методика; внеклассная самостоятельная работа учащихся.*

Polyanichko Z. A. Project methodology use in extra-curricular individual work of high classes pupils while studying the English language. *This article describes implementation of project method in extra-curricular individual work of pupils of high classes while studying the English language. Also stages of project performing ‘Great playwright, poet and dramatist: secret of Shakespeare’s genius’ presented.*

Key words: *project method, individual extra-curricular work of pupils.*

Актуальним завданням навчання іноземної мови у загальноосвітніх навчальних закладах України є пошук ефективних шляхів для покращення рівня знань, умінь і навичок учнів. У сучасних умовах навчально-виховний процес у середній школі необхідно будувати так, щоб випускники шкіл були готові до роботи в умовах ринку, конкуренції, до навчання у вищих навчальних закладах. А це можливо завдяки послідовному здійсненню в старших класах комунікативно-пізнавального навчання, використанню прийомів, що спонукають до розвитку критичного мислення учнів, творчого характеру їх навчальної діяльності, широкому застосуванню самостійної роботи учнів, використанню колективних форм роботи [2].

Переважає в середній школі традиційної класно-урочної системи з ілюстративно-роз’яснювальним методом навчання, як і раніше, не сприяє глибокому вивченню іноземної мови, і не є цікавим для учнів. Учителі іноземної мови нерідко стикаються з пасивним ставленням багатьох учнів до навчання, які не приучені до самостійної роботи, не володіють навичками роботи з навчальною та науковою літературою, не є активними учасниками навчального процесу. Тому завдання активізації навчально-пізнавальної діяльності учнів, розвитку в них самостійності, мислення є нагальним у шкільній педагогіці та можливе завдяки ширшому впровадженню творчої самостійної роботи учнів. На сьогодні самостійна позакласна робота повинна стати важливою складовою навчання, бо саме в процесі самостійної роботи, керованої вчителем, найефективніше реалізується головне завдання школи – навчити учнів самостійно вчитися. Завдання позакласної роботи з іноземної мови полягають в удосконаленні знань, навичок і вмінь, набутих на уроках іноземної мови, в розширенні світогляду учнів, у розвитку їх творчих здібностей, самостійності, естетичних смаків, вихованні любові

та поваги до співвітчизників, до людей країни, мова якої вивчається [2, с. 279]. У процесі самостійної позакласної роботи учні навчаються працювати з численними джерелами інформації, активізують свою пізнавальну діяльність, усвідомлюють засвоєння навчального матеріалу.

Відомо, що лише навчання із зацікавленістю, із захопленням активізує процес мислення і пізнання, виховує позитивні якості особистості учнів. А це на сьогодні можливо в разі використання інноваційних педагогічних технологій. Особливої уваги заслуговують ті сучасні технології, які можуть бути легко інтегровані в традиційне навчання, що домінує в наших закладах освіти [6, с. 75]. Керуючись основними принципами організації позакласної роботи з іноземної мови – добровільністю, масовістю, урахуванням розвитку індивідуальних особливостей та інтересів учнів, розвитком їх ініціативи, самодіяльності, зв’язком позакласної роботи з уроками, викладеними С. Ю. Ніколаєвою [3, с. 253], ми вважаємо, що самостійну позакласну роботу учнів можна активізувати, використовуючи проектну методику, яка спрямовує навчальний процес на розв’язання взаємопов’язаних завдань навчання, виховання й розвитку. За визначенням Є. С. Полат, проектна методика передбачає використання широкого спектру проблемних, дослідницьких, пошукових методів, орієнтованих на реальний практичний результат, значущий для учня, з одного боку, а з іншого, – розробку проблем цілісно з урахуванням різних чинників та умов її розв’язання та реалізації результатів [4, с. 4]. У процесі проектно-роботи учні набувають знання та формують уміння планувати та виконувати практичні завдання – проекти. Така методика найкраще забезпечує залучення учнів до дослідної, пошукової й творчої діяльності. І саме в процесі такої активної, зацікавленої роботи поглиблюються їх знання та формуються навички мовленнєвої компетенції.

Автори, що досліджували використання проектно-методики в середній школі, стверджують, що вона надає можливість пізнати особливості функціонування мови і сформуванню іншомовну комунікативну мовленнєву компетенцію, а також здійснити творчий розвиток особистості [1; 4; 5; 6]. В умовах використання проектно-методики значно поліпшуються навички і вміння спілкування учнів, розвивається ініціатива, уява, самодисципліна, усувається інтелектуальна пасивність, підвищується інтерес до вивчення іноземної мови, розвиваються розумові здібності. Крім того, організація роботи учнів за такою методикою забезпечує не тільки індивідуальну самостійну роботу, але й групову. А остання створює умови для спільної праці у співробітництві, широке спілкування між учнями.

У процесі навчання іноземної мови у середній школі в учнів необхідно сформувати вміння читання на комунікативно достатньому рівні, з тим, щоб вони могли розуміти основний зміст тексту, вилучати всю інформацію з тексту, вміли демонструвати своє розуміння прочитаного тексту. У разі необхідності, читаючи англійські тексти, вони можуть

користуватися двомовними словниками. В старших класах учні повинні уміти читати без словника з метою отримання основної інформації, або зі словником – для повного розуміння змісту тексту, що включає до 6% незнайомих слів. Учні старших класів мають володіти навичками стисло передати зміст прочитаного, визначати в тексті головні думки, давати оцінку змісту тексту в усній або письмовій формі [2, с. 191].

На сьогодні актуальним є поєднання оволодіння іноземною мовою з вивченням культури народу, мова якого вивчається, оскільки це сприяє соціальному збагаченню світогляду учнів, розвитку в них почуття поваги до іншої культури. На наш погляд, найкраще всі переваги проектної методики реалізуються під час підготовки учнями проектних робіт з тематики класичної світової англомовної літератури.

Метою статті є висвітлення досвіду організації самостійної позакласної роботи учнів старших класів середньої загальноосвітньої школи під час вивчення англійської мови з використанням проектної методики.

В рамках вивчення теми „Мистецтво” учням 10 класу було запропоновано взяти участь у проекті „Секрети геніальності Шекспіра – великого творця, поета і драматурга”. Обов’язковою умовою проектного дослідження було тривале протягом півріччя читання на факультативних заняттях та вдома під керівництвом учителя творів Шекспіра в оригіналі. Учні читали п’єси – “Гамлет”, “Ромео і Джульєтта” та Сонети Шекспіра. Читаючи ці твори мовою оригіналу, вони їх критично аналізували, знаходили в тексті важливі факти, робили висновки і узагальнення, порівнювали переклади видань українською та російською мовами. Кінцевим результатом проектної роботи було створення учнями англомовного текстового проекту у декілька етапів від його підготовки (організаційно-мотиваційний етап), до розробки (пошуково-пізнавальний і реалізуючий етапи) та презентації (контролюючий етап). До кожного етапу вчителем було визначено мету та комплекс завдань.

Організаційно-мотиваційний етап. На цьому етапі проекту вчитель сформулював проблему дослідження. Вона була представлена словами Бена Джонсона (1572–1637), англійського драматурга, сучасника Шекспіра, саме про творчість великого митця: ‘He was not of an age, but for all time (Він був не просто людиною свого часу, він існує поза межами епох)’. Кінцеву мету текстового проекту було сформульовано учнями. Працюючи на проектом, вони мали довести, що творчість Шекспіра не підвладна часу і через майже п’ять століть здатна захоплювати, хвилювати людські серця, особливо молодь.

На першому етапі разом із вчителем учні жваво та з інтересом обговорювали зміст і характер проекту, способи збору інформації. За характером пошукової діяльності вони були розподілені на чотири малі групи по 3 особи в кожній, з визначенням обов’язків кожної з груп. До виконання проектної роботи були залучені всі учні, не залежно від рівня знань та

можливостей. Їм були запропоновані такі теми завдань у рамках проекту:

- перша група збирала факти з біографії Шекспіра, складала хронологічну послідовність віх життя і творчості драматурга;

- друга група учнів вивчала історичне і мистецьке підґрунтя доби театру Високого Відродження в Англії;

- третя група займалася лінгвістично-пошуковою діяльністю, а саме пошуком і аналізом фразеологізмів і крилатих висловів у творах Шекспіра;

- четверта група підбирала ілюстративний, аудіо- та відеосупровід для проведення презентаційного заходу.

На цьому етапі вчитель з учнями відбирали необхідні матеріали для створення проекту та розробляли способи презентації результатів проектної роботи.

Вчитель пропонував учням можливі способи дослідження і джерела для пошуку інформації. Пропонувалось переглянути Інтернет-ресурси, наприклад, такі як: <http://shakespeare.zp.ua/texts.item>; shakespeare.com; <http://shakespeare.mit.edu>; www.shakespeare.org.uk та літературні джерела – А. Аникст «Шекспір»; П. Акройд «Шекспир. Биография»; „100 человек, которые изменили ход истории. Шекспир”; Penguin Books. William Shakespeare (1994) та ін.

На цьому етапі вчителем також було визначено загальні вимоги до англомовного текстового проекту, з якими він ознайомив учнів, а саме: його організація, стиль і презентація. Організація – це структурування тексту проекту згідно з певними вимогами вчителя. Стиль передбачає врахування мовних (лексичних і граматичних) особливостей письма. Презентація є заключним етапом роботи над текстовим проектом та передбачає виступ перед класом.

Пошуково-пізнавальний етап. На цьому етапі учні продовжували читати твори Шекспіра та проводили творчу пошукову роботу для виконання завдань проекту. Читаючи твори Шекспіра в оригіналі, учні вибирали з них необхідну інформацію, відбирали з його творів уривки для презентації, цитати, що стали загальноживаними афоризмами. Також відшукували додатковий матеріал з інших джерел, його аналізували, готували доповіді про епоху, в якій жив митець, про події з його життя, Єлизаветинський театр тощо.

Пошуково-пізнавальний етап мав практичну освітню мету розширити світогляд учнів, розвинути в них творче та критичне мислення, сформувати вміння аналізувати оригінальні тексти, що вчитель на уроках контролював з використанням вправ. Наприклад, після прочитаного учнями Сонета В. Шекспіра:

My mistress' eyes are nothing like the sun;

Coral is far more red than her lips' red;

If snow be white, why then her breasts are dun;

If hairs be wires, black wires grow on her head.

I have seen roses damask'd, red and white,

But no such roses see I in her cheeks;

And in some perfumes is there more delight

Than in the breath that from my mistress reeks.

I love to hear her speak, yet well I know
That music hath a far more pleasing sound;

I grant I never saw a goddess go;

My mistress, when she walks, treads on the ground:

And yet, by heaven, I think my love as rare

As any she belied with false compare,

учитель перевіряв у учнів, як вони зрозуміли зміст тексту, ставив їм запитання до прочитаного тексту, а саме: What does this apostrophe signal? Who does she refer to? How are the lines rhymed? Why are the last two lines separated from the rest of the text? Is compare a noun or a verb here? та оцінював роботу учнів у процесі проектною діяльності, стимулював їх до роботи.

До кожного прочитаного учнями тексту було створено тлумачний словник слів та словосполучень, зокрема до приведенного вище Сонета він був таким:

Analysis / Glossary

dun – a dull brownish gray colour

roses damasked, red and white – This line is possibly an allusion to the rose known as the York and Lancaster variety, which the House of Tudor adopted as its symbol after the War of the Roses

damask rose – a pink rose with a beautiful smell

than the breath...reeks – than in the breath that comes out of (reeks from) my mistress rare – special

she – woman

belied – misrepresented

with false compare – by unbelievable, ridiculous comparisons

Наступним завданням учителя було порівняти оригінальні англомовні тексти з їх українськими та російськими перекладами, наприклад SONNET 24 з перекладом українською мовою Д. Паламарчука [7].

SONNET 24

Mine eye hath play'd the painter and hath stell'd

Thy beauty's form in table of my heart;

My body is the frame wherein 'tis held,

And perspective it is the painter's art.

For through the painter must you see his skill.

To find where your true image pictured lies;

Which in my bosom's shop is hanging still,

That hath his windows glazed with thine eyes.

Now see what good turns eyes for eyes have done: Mine
eyes have drawn

thy shape, and thine for me

Are windows to my breast, where-through the sun

Delights to peep, to gaze therein on thee;

Yet eyes this cunning want to grace their art;

They draw but what they see, know not the heart.

Український переклад

24 сонет

Мій зір-митець відбив твоє лице

На мого серця полотні незвичнім.

І на зображення удале це

Прийшовсь я рамою на віки вічні.

Щоб свій портрет побачити в мені

Крізь маляра дивися на творіння.

Воно в робітні висить на стіні,

Де, як вікно, твій зір пуска проміння.

Там наші очі здружено трудом,

Мої творили цей шедевр новітній,

Твої ж, у грудях будучи вікном,

Впускали щедро сонце до робітні.

Митавсь митець і малював, що міг,

Лише до серця не знайшов доріг.

Над підготовкою англомовного текстового проекту учні працювали групами. А групова та парна робота створює атмосферу спілкування і дає поштовх для тренування усного мовлення. Пошук і обробка інформації з біографії митця забезпечувала активізацію вмінь використовувати адекватні і доцільні лексичні одиниці, видо-часові форми дієслова тощо. Учні самостійно аналізували інформацію, вибираючи основне, логічно будували іншомовне висловлювання. Відбір, пошук та інтерпретація вилученої інформації відбувалися активно, цікаво для учнів, аж до представлення для загального ознайомлення. У процесі активної творчої роботи в учнів виникала потреба у словесному вираженні враження від прочитаного твору.

Реалізуючий етап передбачав створення англомовного тексту проекту спочатку в чорновому варіанті, який перевірявся вчителем. У процесі перевірки вчитель консулював учнів, тобто співпрацював з ними. Він слідкував, щоб усі учні брали участь у написанні тексту проекту в міру своїх можливостей. Сучасний рівень розвитку інформаційних технологій посприяв отриманню достатньої кількості потрібної інформації для проектною роботи та її презентації.

На цьому етапі проекту учні також склали план розповіді по тексту проекту, готували мультимедійні презентації.

Під час презентації проектною роботи на позакласному навчально-розважальному заході, присвяченому життю та творчості В.Шекспіра в рамках проведення тижня іноземних мов у школі брали участь усі учні. Вони охоче англійською мовою демонстрували зібраний ними цікавий матеріал і висловлювали свої думки. Англійською мовою декламували сонети поета, розповідали біографію В.Шекспіра, характеризували епоху, в якій він жив і писав свої геніальні твори, розповідали про його п'єси та Єлизаветинський театр, коротко переказували зміст прочитаних творів, виявляючи своє ставлення до проблеми, персонажів, їх дій, оцінювали події, представлені у творах поета. Музичним супроводом до демонстрації результатів проектною роботи були сонети В. Шекспіра у перекладі С. Маршака, покладені на музику Мікаелем Таривердієвим.

В підготовлених мультимедійних презентаціях учні використали відеофрагменти, пов'язані з екранізацією творів великого драматурга. Були

переглянуті фрагменти з вистави „Гамлет” на сцені Московського театру МХАТ (у головній ролі з Володимиром Висоцьким), театру на Бродвеї у 1964 (у головній ролі Річард Бартон), фрагмент однойменного фільму 1948 року (з Лоуренсом Олів'є), також фрагменти художнього фільму “Ромео і Джульєтта” режисера Франко Дзефереллі (1964 р.). Подвійний візуальний та слуховий ефекти під час сприйняття англійських відеоматеріалів сприяли відпрацюванню інтонаційного оформлення мовлення учнів, створювали емоційний фон для підвищення ефективності представлені інформації. Група учнів декламувала сонети в оригіналі та порівнювала їх з українськими перекладами, виконаними видатними поетами та письменниками. Діти показали, що твори Великого митця завжди захоплювали і продовжують захоплювати сучасників силою почуттів та глибиною думок.

На контролюючому етапі виконання учнями проектною роботи перевірялось та оцінювалось вчителем під час її презентації. А на уроці вчитель обговорював з учнями ефективність роботи кожного в процесі читання художніх творів В.Шекспіра, аналізував їх помилки. Оцінювався рівень сформованості вмінь розуміння учнями змісту художніх творів, враховувалися його повнота та точність, вміння вилучати основні факти з прочитаного, їх аналізувати, коментувати, робити висновки і узагальнення, висловлювати свою думку про них.

Оцінюючи загалом проектну роботу кожного учня, вчитель використовував критерії, що передбачали оцінку самого тексту проекту, якості змісту виконаного завдання та його презентації, внесок у роботу кожного з учасників, уміння учнів взаємодіяти в групі, спілкуватись, співпрацювати тощо.

Отже, робота над таким проектом, хоча і потребує значних зусиль, ефективно поєднує оволодіння іноземною мовою з вивченням культури народу, мова якого вивчається, його історією, формує не тільки мовну, але й культурологічну компетенцію учнів, прищеплює інтерес до вивчення англійської мови. Читання класичної англійської художньої літератури найкраще допомагає їм оволодіти основними прийомами читання, підвищує рівень володіння навичками мовленнєвої діяльності. В учнів з'являється почуття задоволення від усвідомлення свого вміння читати шедеври світової літератури в оригіналі.

Ми переконані, що поєднання читання творів англійської класики з позакласною підготовкою учнями таких проектних завдань переслідує подвійну мету – формує в них не тільки навички і вміння мовленнєвої діяльності, але й художній смак та культурологічний кругозір. У процесі читання шедеврів геніального драматурга і поета та підготовки завдань такого проекту більшість учнів, мабуть, вперше доторкнулись до безцінної Шекспірової творчої спадщини і впевнились в її унікальній неповторності та вічній привабливості.

ЛІТЕРАТУРА

1. Арванітопуло Е. Г. Реалізація проектною методикою навчання іноземної мови в середній школі / Е. Г. Арванітопуло // Іноземні мови. – 2005. – № 4. – С. 3 – 11.
2. Методика навчання іноземних мов у середніх навчальних закладах: підручник / [кол. авторів під керівн. С. Ю. Ніколаєвої]. – К.: Ленвіт, 1999. – 320 с.
3. Ніколаєва С. Ю. Основи сучасної методики викладання іноземних мов (схеми і таблиці): навчальний посібник / С. Ю. Ніколаєва. – К.: Ленвіт, 2008. – 285 с.
4. Полат Е. С. Метод проектів на уроках іноземного мови / Е. С. Полат // Иностранные языки в школе. – 2000. – № 2. – С. 3 – 9.
5. Ригал Г. Метод проектів: нова якість навчання / Г. Ригал // Педагогіка і психологія професійної освіти. – 2002. – №3. – С. 102 – 106.
6. Сисоєва С. О. Особистісно орієнтовані педагогічні технології: метод проектів / С. О. Сисоєва // Неперервна професійна освіта: теорія і практика. – 2002. – Вип. 1(5). – С. 73 – 80.
7. Шекспір В. Твори : [в 6-ти т.] / Вільям Шекспір. – К. : Видавництво художньої літератури „Дніпро”, 1986. – Т.6. – С. 632–633.

УДК 374.31

Соловей Л.С.
Інститут туризму Федерації
профспілок України

СТАН ТУРИСТИЧНО-КРАЄЗНАВЧОЇ РОБОТИ В ЗАГАЛЬНООСВІТНИХ І ПОЗАШКІЛЬНИХ НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНИХ ЗАКЛАДАХ УКРАЇНИ (60 – 80-І РР. ХХ СТ.)

Стаття присвячена дослідженню змісту і форм організації туристично-краєзнавчої роботи, яка проводилася в загальноосвітніх і позашкільних навчально-виховних закладах України у 1960 – 1980-их рр.

Ключові слова: туристично-краєзнавча робота, позашкільні навчально-виховні заклади, юний турист, туристичний зліт, туристичний гурток.

Соловей Л. С. Содержание туристско-краеведческой работы в общеобразовательных и внешкольных учебно-воспитательных заведениях Украины (60 – 80-ые гг. XX ст.). Статья посвящена анализу содержания и форм организации туристско-краеведческой работы, которая проводилась в общеобразовательных и внешкольных заведениях Украины в 1960 – 1980-ых гг.

Ключевые слова: туристско-краеведческая работа, внешкольные учебно-воспитательные заведения, юный турист, туристский слет, туристский кружок.

Solovei L. S. The state of tourism and local lore studies at general and out-of-school teaching and educational establishments of Ukraine (in the 60s and 80s of the 20th century). The article deals with the contents and form of organising tourism and local lore studies at general and out-of-school teaching and educational establishments of Ukraine in the 1960s – 1980s.